Valiokunnan lausunto PeVL 67/2026 vp– HE 156/2026 vp

Perustuslakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asumisoikeusasunnoista annetun lain muuttamisesta

Ympäristövaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asumisoikeusasunnoista annetun lain muuttamisesta (HE 156/2026 vp): Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava ympäristövaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- hallitussihteeri Hanne Vikström, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Anu Karjalainen, ympäristöministeriö
- professori Kaarlo Tuori
- professori Veli-Pekka Viljanen
- yliopistonlehtori Hanna Hämäläinen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- professori Tuomas Ojanen
- professori Veikko Vahtera

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi asumisoikeusasunnoista annettua lakia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Asukasvalintaa koskevat muutokset tulisivat kuitenkin voimaan 1.1.2029.

Esitykseen sisältyy lakiehdotuksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestystä koskeva jakso. Sen mukaan lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon.

Hyväksytty
3.1

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksen sisällöstä

(1) Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että asumisoikeusasunnoista annettua lakia (jäljempänä asumisoikeuslaki) muutetaan. Asumisoikeuslakiin ehdotetaan ensinnäkin lisättäväksi uusi 88 a § asumisoikeustalon rajoituksista vapauttamisesta eräissä erityistilanteissa. Asumisoikeustalo voidaan sen mukaan vapauttaa rajoituksista, jos talolla ei ole enää kysyntää asumisoikeustalona ja asumisoikeuden haltijoita on tästä syystä enintään kolmasosassa talon huoneistoista. Lisäksi rajoituksista vapauttaminen on mahdollista, jos talo on perusparannuksen tarpeessa, eikä Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus hyväksy talon korjaamiseen perusparannuskorkotukilainaa. Kummassakin tapauksessa vapauttamisen edellytyksenä on lisäksi, että muut laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

(2) Asukasvalintaa ehdotetaan lisäksi uudistettavaksi luopumalla järjestysnumeroista. Asumisoikeuden haltijat valitaan jatkossa hakemusten saapumisjärjestyksen perusteella. Lisäksi asumisoikeuslaissa tarkoitettujen ilmoitusten ja varoitusten tiedoksiantotapaa ehdotetaan muutettavaksi.

Rajoituksista vapauttaminen

(3) Asumisoikeuslaki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 5/2021 vp). Lakia säädettäessä siihen ehdotettiin sääntelyä rajoituksista vapauttamisesta talon vajaakäyttötilanteessa ja sitä koskevasta menettelystä (89 ja 90 §). Kun otettiin huomioon, että ehdotus merkitsi asumisoikeuden haltijan kannalta pysyvän asumisoikeuden lakkaamista ja asumisoikeuden aseman muuttumista vuokralaiseksi, ei tuolloin ehdotettu ennakoiva varautuminen ongelmaan, joka ei ollut vielä esitettyjen selvitysten perusteella kärjistynyt asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksiä uhkaavaksi, perustuslakivaliokunnan mukaan täyttänyt omaisuudensuojan rajoitukselle ja perusteltujen odotusten suojalle käsillä olevassa erityisessä sääntelykontekstissa asetettavaa oikeasuhtaisuuden vaatimusta. Lakiehdotuksen 89 ja 90 § tuli poistaa ehdotuksesta. Muutos oli edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä (PeVL 5/2021 vp, kappale 13).

(4) Perustuslakivaliokunnan lausunnossa tuolloista ehdotusta tarkastellaan erityisesti perustuslain 15 §:n omaisuudensuojasäännöksen ja siihen kiinnittyvän perusteltujen odotusten suojan kannalta. Valiokunnan mukaan perusteltujen odotusten suojaan liittyy oikeus luottaa sopimussuhteen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan lainsäädännön pysyvyyteen niin, että sopimusosapuolten oikeusasemaa ei voida näitä seikkoja sääntelemällä tavallisella lailla kohtuuttomasti heikentää. Perusteltujen odotusten ja luottamuksen suojan merkitys korostuu, kun kysymyksessä on asumisoikeuden kaltainen, lailla alun alkaen luotu erityisjärjestely. Valiokunta on käytännössään arvioinut tällaistakin omaisuuden suojaan puuttuvaa sääntelyä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten, kuten sääntelyn tarkoituksen hyväksyttävyyden ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta (PeVL 5/2021 vp, kappaleet 2—3).

(5) Perustuslakivaliokunnan mukaan tuolloinen ehdotus, joka mahdollisti asumisoikeuden muuttamisen vuokraoikeudeksi, puuttui asumisoikeussopimuksen keskeiseen sisältöön.

Asumisoikeuden haltijan kannalta sääntely olisi heikentänyt periaatteessa hyvin olennaisesti hänen asemaansa siitä, millaiseksi se on muodostunut alkuperäisen asumisoikeusasunnoista annetun lain ja asumisoikeussopimuksen mukaan. Sinänsä ehdotuksessa oli valiokunnan mukaan otettu huomioon asumisoikeuden haltijan taloudellisia intressejä säätämällä hänen oikeudestaan saada hallintaoikeuden päätyttyä palautus suoritetusta asumisoikeusmaksusta tarkistuksineen. Asumisoikeuden haltijan oikeutta asumisturvaan puolestaan toteutti vaatimus, jonka mukaan asumisoikeusyhteisön on tarjottava asumisoikeuden haltijalle asumisoikeus- tai vuokra-asunto paikkakunnalla. Tätä voitiin pitää merkittävänä perustuslain 19 §:n 4 momentin säännöksen näkökulmasta, jonka mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Asumisoikeuden muuttuessa vuokrasuhteeksi asumisoikeutensa menettäneen henkilön asumisturva kuitenkin heikkenisi merkittävästi. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että asumisoikeuden tuottama pysyvä asumisturva oli mahdollisesti ollut tärkein peruste sille, että henkilö on aikanaan hankkinut asumisoikeusasunnon asumismuodokseen (PeVL 5/2021 vp, kappale 10).

(6) Perustuslakivaliokunnan mukaan arvioitaessa ehdotetun sääntelyn oikeasuhtaisuutta omaisuuden suojaan puuttumisen näkökulmasta oli erityistä merkitystä annettava sille, että asumisoikeuden haltijan kannalta asumisturvan pysyvyys on ollut keskeinen peruste asumisoikeussopimuksen solmimiseen. Kysymys oli perustavanlaatuisesta sopimusehdosta. Lisäksi erityistä painoarvoa oli annettava sille, että asumisoikeus on lainsäädännöllä luotu erityisjärjestely, jolloin perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti perusteltujen odotusten ja luottamuksen suojan merkitys korostuu. Saamaansa selvitykseen viitaten valiokunta piti ilmeisenä, että asumisoikeusasuntojen vajaakäytön merkitys ei asumisoikeusyhteisöjen kannalta "ainakaan toistaiseksi ole niin merkittävä", että niiden toiminta muodostuisi taloudellisesti mahdottomaksi, vaikka asumisoikeustaloja ei vapautettaisikaan rajoituksista (PeVL 5/2021 vp, kappaleet 11—12).

(7) Nyt käsiteltävänä oleva ehdotus eroaa aikaisemmin esillä olleesta sääntelystä erityisesti siinä, että rajoituksista vapauttaminen koskisi myös tilannetta, jossa perusparannuksen tarpeessa olevalle asumisoikeustalolle ei myönnetä valtion tukemaa perusparannuslainaa. Lisäksi lakiin ehdotettu oikeus lunastaa asumisoikeusasunto asukkaan omaksi on laajempi kuin aikaisemmassa ehdotuksessa. Nyt arvioitavassa ehdotuksessa omaksilunastusoikeutta tarjotaan asumisoikeuden haltijalle aina rajoituksista vapauttamisen yhteydessä. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan nämä sääntelyn muutokset eivät kuitenkaan yksin muodosta perustetta arvioida ehdotusta toisin kuin vuoden 2021 valtiopäivillä käsiteltyä ehdotusta.

(8) Perustuslakivaliokunta kiinnitti arvioidessaan aikaisempaa ehdotusta arvionsa sääntelyn oikeasuhtaisuudesta muun muassa siihen, että kyseessä oli ennakoiva varautuminen ongelmaan, joka ei ole vielä esitettyjen selvitysten perusteella kärjistynyt asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksiä uhkaavaksi (PeVL 5/2021 vp, kappale 13). Nyt ehdotettujen säännösten valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa olennaiseksi muodostuu, ovatko asumisoikeusyhteisöjen taloudelliset toimintaedellytykset muuttuneet viidessä ja puolessa vuodessa niin olennaisesti ja pysyväisluonteisesti, että vajaakäyttötilanteita koskevan sääntelyn oikeasuhtaisuuden arvioinnissa on perusteltua päätyä toiselle kannalle kuin vuonna 2021.

(9) Hallituksen esityksen (s. 38) ja perustuslakivaliokunnan saaman muun selvityksen perusteella vajaakäyttöehdon täyttävien kohteiden lukumäärä ei sinänsä ole perustuslakivaliokunnan lausunnon jälkeen olennaisesti kasvanut, mutta asumisoikeusyhteisöjen taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet merkittävästi. Hallituksen esityksen valossa sääntelytarve ei siten perustu ensisijaisesti vajaakäyttöehdon täyttävien talojen lukumäärään, vaan siihen, että yksittäisten taloudellisesti kestämättömien kohteiden aiheuttaman rasituksen merkitys on kasvanut yhteisöjen taloudellisen tilanteen heikentyessä.

(10) Hallituksen esityksen (s. 38) mukaan asumisoikeusasuntojen käyttöasteet ovat laskeneet ja käyttövastikkeet nousseet huomattavasti korkotason, kustannusten nousun sekä korjausvelan kasvun seurauksena. Lunastettujen asuntojen osuus on kasvanut selvästi valiokunnan aikaisemman lausunnon ajankohtaan verrattuna. Lunastetut asunnot heikentävät yhteisöjen vakavaraisuutta, koska niistä ei saada asumisoikeusmaksuja. Lisäksi uudistuotannon päättyminen ja takapainotteisten lainojen lyhennysten kasvu lisäävät esityksen perustelujen mukaan taloudellista painetta.

(11) Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan asumisoikeusasuntojen vajaakäytöstä aiheutuu yhteisöille vuosittain useiden miljoonien eurojen kustannuksia. Vajaakäytön kustannukset siirtyvät tasausjärjestelmän kautta myös muiden saman omistajan kohteiden asukkaiden maksettaviksi. Tasauksen vaikutukset vaihtelevat huomattavasti kohteittain. Vaikka lähtökohtana on, että kunkin kohteen tulot kattaisivat sen menot pitkällä aikavälillä, tämä lähtökohta ei kaikissa kohteissa tosiasiallisesti toteudu, vaan tasauksella ylläpidetään rakenteellisesti alijäämäisiä kohteita. Asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksille aiheutunutta uhkaa arvioitaessa tuleekin perustuslakivaliokunnan mielestä kiinnittää huomiota myös vajaakäyttöisten asumisoikeustalojen aiheuttamaan taloudellinen riskiin myös muiden saman yhteisön asumisoikeustalojen asumisoikeuden haltijoille.

(12) Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen perustelut asumisoikeusyhteisöjen toimintaympäristön muutoksista jäävät varsin yleiselle tasolle, eikä niistä sellaisenaan saa riittävää kuvaa sääntelyn arvioimiseksi. Valiokunnan käsityksen mukaan kokonaisuutena esityksessä ja muussa valiokunnan saamassa selvityksessä esitetyt tiedot asumisoikeusyhteisöjen tilanteesta ja asumisoikeuden haltijoille aiheutuvista riskeistä viittaavat kuitenkin siihen, ettei ehdotetussa sääntelyssä ole enää kyse sillä tavoin ennakoivasta varautumisesta kuin valiokunta vuonna 2021 arvioi. Ehdotettu sääntely ei siten muodostu ongelmalliseksi oikeasuhtaisuuden kannalta. Ympäristövaliokunnan tulisi vielä kuitenkin täydentää sääntelyä niin, että asumisoikeuden haltijoiden menettelyllisiä oikeuksia vahvistetaan. Lisäksi ympäristövaliokunnan tulee vielä harkita mahdollisuuksia asumisoikeuden haltijoiden oikeuksien vahvistamiseen 88 a §:n sääntelyssä. Perustuslakivaliokunta korostaa myös, että sääntelyn soveltamisen kynnyksen tulee olla korkea.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Perustuslakivaliokunta esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Valiokunnan lausunto PeVL 67/2026 vp

Helsingissä 15.10.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Atte Kaleva kok
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Ville Valkonen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

Eriävä mielipide

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan asumisoikeusasunnoista annettuun lakiin uutta 88 a §:ää, jonka mukaan asumisoikeustalo voitaisiin vapauttaa lain mukaisista käyttö- ja luovutusrajoituksista asumisoikeustalon vajaakäyttötilanteessa sekä tilanteessa, jossa talo on perusparannuksen tarpeessa, mutta sen korjaamiseen ei saada valtion tukemaa perusparannuslainaa.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut asumisoikeutta perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuuden suojan kannalta. Ottaen huomioon, että valiokunta on viime vuosinakin antanut omaisuuden suojalle perusoikeutena huomattavaa painoarvoa useissa arviointiyhteyksissä, on syytä muistuttaa, että omaisuuden suoja suojaa yksilöitä tulo- ja varallisuustasoon katsomatta, siis myös pieni- ja keskituloisia. Lisäksi asumisoikeusasuntoja koskeva sääntely on merkityksellistä perustuslain 19 §:n 4 momentin kannalta, jonka mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä.

Perustuslakivaliokunta arvioi nyt käsiteltävää esitystä olennaisesta vastaavaa ehdotusta, jossa asumisoikeustalon rajoituksista vapauttaminen olisi mahdollistettu vajaakäyttötilanteessa, suhteellisen vähän aikaa sitten, vuonna 2021 (HE 189/2020 vp, PeVL 5/2021 vp). Nyt käsiteltävänä oleva ehdotus eroaa tuolloisesta siinä, että rajoituksista vapauttaminen koskisi myös tilannetta, jossa perusparannuksen tarpeessa olevalle asumisoikeustalolle ei myönnetä valtion tukemaa perusparannuslainaa.

Vuoden 2021 lausunnossaan perustuslakivaliokunta toisti aiemmin lausumansa lähtökohdat asumisoikeuden arviointiin. Perustuslakivaliokunnan mukaan asumisoikeussopimukseen perustuva asumisoikeus on kiistatta perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuudensuojan piiriin kuuluva varallisuusarvoinen oikeus. Perustuslakivaliokunta on viitannut myös siihen, että omaisuuden suoja turvaa myös sopimussuhteiden pysyvyyttä. Varallisuusoikeudellisten oikeustoimien pysyvyyden suojan taustalla on ajatus oikeussubjektien perusteltujen odotusten suojaamisesta taloudellisissa asioissa. Perusteltujen odotusten suojaan liittyy oikeus luottaa sopimussuhteen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan lainsäädännön pysyvyyteen niin, että sopimusosapuolten oikeusasemaa ei voida näitä seikkoja sääntelemällä tavallisella lailla kohtuuttomasti heikentää. Perusteltujen odotusten ja luottamuksen suojan merkitys korostuu, kun kysymyksessä on asumisoikeuden kaltainen, lailla alun alkaen luotu erityisjärjestely. Valiokunta on käytännössään arvioinut tällaistakin omaisuuden suojaan puuttuvaa sääntelyä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten, kuten sääntelyn tarkoituksen hyväksyttävyyden ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta. (PeVL 5/2021 vp, s. 2; PeVL 45/2002 vp, s. 2—4; PeVL 56/2005 vp, s. 2)

Perustuslakivaliokunta katsoi kyseisessä lausunnossaan, että ehdotus, joka mahdollisti asumisoikeuden muuttamisen vuokraoikeudeksi, puuttui asumisoikeussopimuksen keskeiseen sisältöön. Asumisoikeuden haltijan kannalta sääntely olisi heikentänyt periaatteessa hyvin olennaisesti hänen asemaansa siitä, millaiseksi se on muodostunut alkuperäisen

asumisoikeusasunnoista annetun lain ja asumisoikeussopimuksen mukaan. Asumisoikeuden muuttuessa vuokrasuhteeksi asumisoikeutensa menettäneen henkilön asumisturva heikkenisi merkittävästi. Perustuslakivaliokunnan mukaan arvioitaessa ehdotetun sääntelyn oikeasuhtaisuutta omaisuuden suojaan puuttumisen näkökulmasta oli erityistä merkitystä annettava sille, että asumisoikeuden haltijan kannalta asumisturvan pysyvyys on ollut keskeinen peruste asumisoikeussopimuksen solmimiseen. Kysymys oli perustavanlaatuisesta sopimusehdosta. Lisäksi erityistä painoarvoa oli annettava sille, että asumisoikeus on lainsäädännöllä luotu erityisjärjestely, jolloin perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti perusteltujen odotusten ja luottamuksen suojan merkitys korostuu. Saamaansa selvitykseen viitaten valiokunta piti ilmeisenä, että asumisoikeusasuntojen vajaakäytön merkitys ei asumisoikeusyhteisöjen kannalta ainakaan toistaiseksi ollut niin merkittävä, että niiden toiminta muodostuisi taloudellisesti mahdottomaksi, vaikka asumisoikeustaloja ei vapautettaisikaan rajoituksista. Kun otettiin huomioon se, että ehdotus merkitsi asumisoikeuden haltijan kannalta pysyvän asumisoikeuden lakkaamista ja asumisoikeuden aseman muuttumista vuokralaiseksi, ei tällainen ennakoiva varautuminen ongelmaan, joka ei ollut vielä esitettyjen selvitysten perusteella kärjistynyt asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksiä uhkaavaksi, täyttänyt omaisuudensuojan rajoitukselle ja perusteltujen odotusten suojalle käsillä olevassa erityisessä sääntelykontekstissa asetettavaa oikeasuhtaisuuden vaatimusta. Valiokunta piti näin asianomaisten säännösten poistamista edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. (PeVL 5/2021 vp, s. 4—5)

Nyt käsiteltävässä olevassa esityksessä katsotaan, että ehdotettavaa sääntelyä olisi arvioitava muuttuneessa toimintaympäristössä. Asumisoikeusyhteisöjen taloudelliset toimintaedellytykset ovat esityksen mukaan heikentyneet merkittävästi. Hallituksen esityksessä on päädytty katsomaan, että ehdotettu puuttuminen asumisoikeuden pysyvyyteen olisi nyt välttämätöntä hyväksyttävän ja painavan yhteiskunnallisen tarkoituksen saavuttamiseksi.

Hallituksen esityksessä kyllä perustellaan — tosin suhteellisen yleisellä tasolla — asumisoikeusyhteisöjen toimintaympäristön muutoksia ja todetaan sen muuttuneen merkittävästi aiempaa haastavammaksi. Huomionarvoista kuitenkin on, että hallituksen esityksen mukaan vajaakäyttöehdon täyttävien kohteiden lukumäärä ei sinänsä ole perustuslakivaliokunnan vuoden 2021 lausunnon jälkeen olennaisesti kasvanut. Kielteisiä päätöksiä perusparannuslainahakemuksiin taas on viimeisten kolmen vuoden aikana tehty esityksen mukaan yhteensä kahdeksan. Tältäkään osin ongelman mittaluokka ei näytä siten kovin merkittävältä.

Kun otetaan huomioon perustuslakivaliokunnan aikaisempi suhteellisen tuore lausunto, edellyttäisi päinvastaiseen lopputulokseen päätyminen sitä, että asumisoikeusyhteisöille toimintaympäristön muutoksesta aiheutuneet taloudelliset ongelmat olisivat merkittävällä tavalla kärjistyneet ja että tilanteen korjaaminen edellyttäisi nimenomaan vapauttamista asumisoikeustalojen käyttö- ja luovutusrajoituksista. Perustuslakivaliokunta kiinnitti vuoden 2021 lausunnossaan huomiota siihen, että taloudellisesti kannattamattomat kohteet edustivat vain pientä määrää asumisoikeusasunnoista. (PeVL 5/2021 vp, s. 4).

Hallituksen esityksen perustelut ehdotetulle puuttumiselle perustuslain 15 §:n turvaamaan perusteltujen odotusten suojaan ovat tällaisenaan nähdäkseni liian yleisellä tasolla perustelemaan

perusoikeusrajoituksen oikeasuhtaisuutta ottaen huomioon, että puuttuminen asumisoikeuteen merkitsee puuttumista asumisoikeussopimuksen keskeiseen ja sopimuksen solmimisen kannalta olennaiseen sisältöön. Hallituksen tulisi pystyä olennaisesti yksilöidymmin perustelemaan se, miksi ehdotettu sääntely on välttämätön asumisoikeusyhteisöjen näkökulmasta. Perustuslakivaliokunnan aikaisempi lausunto asettaa tältä osin riman korkealle: selvityksen tulisi osoittaa, että ilman asumisoikeustalojen vapauttamista rajoituksista niiden toiminta muodostuisi "taloudellisesti mahdottomaksi" tai kyseessä olisi ongelma, joka olisi "kärjistynyt asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksiä uhkaavaksi" (vrt. PeVL 5/2021 vp, s. 4—5).

Pelkästään hallituksen esityksessä tehdyn, varsin yleisluonteisen selvityksen perusteella en näe mahdolliseksi päätyä perustuslakivaliokunnan aikaisemmassa lausunnossa omaksumasta valtiosääntöoikeudellisesta kannanotosta poikkeavaan lopputulokseen. Katson, että lakiehdotuksen 88 a § on poistettava lakiehdotuksesta, ja tällaisen muutoksen tulisi olla edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

> *että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä vain, jos 88 a §:ää koskeva valtiosääntöoikeudellinen huomautus otetaan asianmukaisesti huomioon ja pykälä poistetaan lakiesityksestä.*

Helsingissä 15.10.2026

Johannes Yrttiaho vas